

САОПШТЕЊЕ ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА

Имајући у виду актуелне догађаје у Републици Србији настале после пада надстрешнице Железничке станице у Новом Саду 1.11.2024. године, у којој је смртно страдало 16 особа и једна тешко повређена, делећи тугу породица жртава због трагедије, свесни да су сада све очи упрте у правосуђе, али и сведочећи непримерним изјавама усмереним на рад судова и судија, увредама и претњама упућеним судијама од стране различитих актера – јавних функционера, медија, активиста, као и активностима које онемогућавају или отежавају рад судова и судија - као што су блокаде судских зграда и захтеви да суд донесе одлуку одређене садржине, уопште свим притисцима који подривају ауторитет и независност судова, и отежавају благовремено и правично окончање судских поступака и остваривање права грађана пред судом, Високи савет судства, као независни државни орган који обезбеђује и јемчи независност судова и судија, целокупну јавност

ПОДСЕЋА

- да је забрањен сваки непримерени утицај на судију у вршењу судијске функције (Устав, чл. 144 ст. 2)
- да је судија у вршењу судијске функције, дакле у суђењу и одлучивању, слободан у заступању свог схватања, утврђивању чињеница и примени права и није дужан да их било коме објашњава осим у образложењу одлуке или када то закон посебно налаже (Закон о судијама, чл.22)
- да судску одлуку може преиспитивати само надлежни суд у законом прописаном поступку, као и Уставни суд у поступку по уставној жалби, уколико су повређена или угрожена људска и мањинска права и основне слободе грађана (Устав, чл 142 ст. 4)
- да судија не може бити позван на одговорност за мишљење дато у вези са вршењем судијске функције и за гласање приликом доношења судске одлуке, осим ако би тиме учинио кривично дело кршење закона од стране судије или јавног тужиоца (Устав чл. 148 ст 1)
- да је Високи савет судства једини надлежан да, у складу са критеријумима прописаним законом и подзаконским актима, бира судије и одлучује о престанку њихове функције (чл. 17 ст 1 тачке 1 и 2 Закона о Високом савету судства)
- да судијска функција траје непрекидно од избора за судију до навршења радног века (чл. 13 ст. 1 Закона о судијама), али и да је установљен систем одговорности судије, како дисциплинске, тако и кривичне, као и да је рад судије подложен вредновању
- да судије не могу бити чланови политичких странака (Устав, чл. 55ст 5) и да је забрањено политичко деловање судија (Устав, чл. 148 ст. 4)

па стога,

П О З И В А

1. носиоце јавних функција да у јавности иступају у складу са достојанством функције коју врше и да својим поступањем и понашањем одржавају поверење у државне институције, као и поверење у независност и непристрасност судија и судова и с тим у вези да се уздрже од непримерених изјава, а нарочито увреда и претњи упућених судијама
2. медије и новинаре да поштују правни поредак на коме почива Република Србија и да истинито, потпуно и благовремено обавештавају грађане о питањима од јавног значаја, у складу са правилима новинарске струке, те да код грађана не изазивају и не подстичу мржњу и неповерење према судији или суду и тиме подривају ауторитет и непристрасност суда
3. грађане да имају стрпљење и поверење у судове и судије, да разумеју да притвор није казна и да се од стране суда одређује изузетно, под законом прописаним разлозима, да је за утврђивање кривичне одговорности и изрицање казне окривљеном неопходно са сигурношћу утврдити релевантне чињенице и да је свако невин док се не докаже супротно, као и да се управо онемогућавањем рада судова, судија и запослених, нарушава правни поредак и владавина права и ускраћује остваривање Уставом гарантованих права грађана пред судом
4. судије да буду свесни своје специфичне улоге, одговорности и дужности у друштву, те да буду уздржани у изражавању својих ставова и мишљења у ситуацијама у којима би, у очима разумног посматрача, њихова изјава или активност могла да угрози судијску независност и непристрасност и достојанство судијске функције, као и да јачању правне државе и владавине права првенствено доприносе законитим, савесним, принципијелним, независним радом и одлукама, у складу са Уставом и законима Републике Србије

У Београду, 10. јула 2025. године

Председница Високог савета судства

Зорана Делибашић

[Handwritten signature]